

MEDIA & CULTUUR

redactie Henk Maassen
h.maassen@medischcontact.nl
medischcontact.nl/media&cultuur

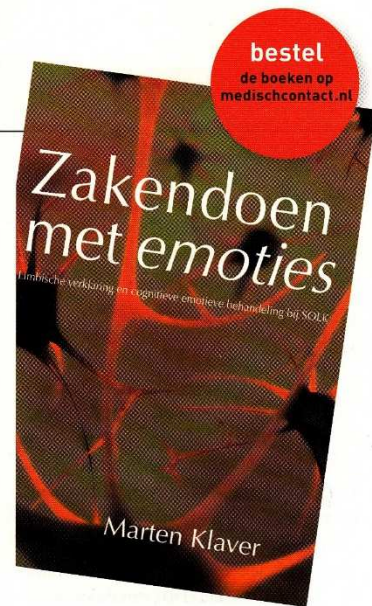
boek

Emoties cruciaal bij onbegrepen klachten

Menig onderzoeker/arts meent dat de literatuur geen aanwijzingen biedt voor een overkoepelende, verklarende theorie voor het ontstaan en voortbestaan van somatisch onvoldoende verklaarde lichamelijke klachten (SOLK). Bij de ene patiënt is slechte nachtrust een trigger, bij de ander zijn het depressieve gevoelens of bepaalde verlaagde of verhoogde hormoonspiegels. Hoogleraar psychosomatiek Judith Rosmalen zei vorig jaar in dit blad dat er dan ook bij veel patiënten geen verband is te vinden tussen stress en hun klachten (MC 15/2014: 767). Neuroloog Marten Klaver huldigt een radicaal ander standpunt: SOLK zijn niet onverklaard, maar berusten op stress, en stress betekent 'emotionele belasting'. Hij meent dat de gangbare neurobiologische verklaringen de lichamelijke gevolgen van stress benadrukken en de meer psychiatrisch georiënteerde verklaringen 'de onderliggende neurose'. Gemeenschappelijke factor zou 'de

pathogene emotie' zijn.

In *Zakendoen met emoties* volgt hij de inzichten van de moderne neurowetenschap bij de behandeling van patiënten met SOLK, uitgaande van de stelling dat je pas 'zaken kunt doen met emoties' als je een verklaring hebt, want 'elke behandeling berust op een verklaring'. Klavers hypothese luidt dat SOLK 'zouden kunnen berusten op een stoornis in het limbische systeem'. SOLK in al hun diverse manifestaties – chronische lage-rugpijn, fibromyalgie, prikkelbare darm-syndroom, CVS, stemmingsstoornissen – spelen zich volgens Klaver af in bepaalde functionele systemen van de hersenen en het lichaam. De gedachte is dat het limbische systeem zich functioneel op 'een strategische sleutelpositie' bevindt tussen de psychologische prefrontale functies en de somatische functies van de basale ganglia en de hersenstam. Dit is de neurale basis van de emotieregulatie en Klaver ziet de werking daarvan

als een belangrijk argument om de patiënt zijn verhaal te laten vertellen. Hetgeen op zijn beurt de grondslag vormt voor een behandeling (stressortherapie) die zich richt op het opsporen van de stressor. Klaver laat zien hoe patiënten – kort gezegd – bij hun emotie kunnen komen en zo die stressor kunnen neutraliseren. Hoe dat gaat zet hij uitvoerig en helder uiteen aan de hand van casuïstiek.

Henk Maassen

Zakendoen met emoties, Marten Klaver,
Uitgeverij SWP, 222 blz., 29,50 euro.